

Huvudman

Älvkarleby kommun
utbildningsnamnden@alvkarleby.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Rotskärsskolan F - 6 i Älvkarleby kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älvkarleby kommun att senast **måndag den 6 maj 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet och anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Älvkarleby kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Älvkarleby kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att utreda vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet och se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet i kurmanji, uiguriska och ukrainska ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledningen ges. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och

hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 6 maj 2024 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav och skolans rutin kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att rektorn senast den 6 maj 2024, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Älvkarleby kommun en anmärkning avseende brister rörande rektorns skyldighet att starta utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Älvkarleby kommun ska senast **måndag den 6 maj 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Älvkarleby kommun avseende brister rörande extra studietid. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garantin för tidiga stödinsatser, frånvaro, extra anpassningar, delar av området särskilt stöd samt

skolans arbete mot kränkande behandling och utredning av ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:8310) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Rotskärsskolan F-6 i Älvkarleby kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rotskärsskolan F - 6 följer gällande bestämmelser om studiehundledning på modersmålet, extra studietid, frånvaro, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, kränkande behandling samt utredning av ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 12 december 2023 och 13 december 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, kunskapsbedömningar och anmälningar gällande kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehundledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger vid intervjuerna att elever som har arabiska eller spanska som modersmål och har behov av studiehundledning på modersmålet får det. Lärare uppger vidare att det finns flera elever som får studiehundledning på modersmålet, men inte i den omfattning de skulle behöva för att uppfylla de betygskriterier eller

de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Lärare bedömer att de eleverna skulle kunna uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas om de hade mer studiehandledning på modersmålet.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger i intervju att det finns två elever i årskurs 1 som har behov av studiehandledning på modersmålet i ukrainska alternativt ryska, men inte alls ges det. Eleverna har fått studiehandledning tidigare, men studiehandledaren har slutat och tjänsten ska inte utlysas igen uppger rektorn.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger vidare i intervju att tre elever i årskurs 2 har behov av studiehandledning på modersmålet i kurmanji samt uiguriska. Det framgår även av den skriftliga dokumentation som inkommit till Skolinspektionen inför skolbesöket. Lärare uppger att eleverna har behov av studiehandledning på modersmålet för att kunna uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Lärare uppger även i intervju att det finns en elev i mellanstadiet som är i behov av studiehandledning på modersmålet, men inte alls ges det.

Lärare och rektorn uppger i intervju att skälet till att det finns elever på skolan som inte får studiehandledning på modersmålet är för att skolan inte har studiehandledare som kan de språk som eleverna har behov av. Rektorn berättar att hon ska undersöka om behoven av studiehandledare på modersmålet kan samordnas i kommunen.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever, som är i behov av det, studiehandledning på modersmålet. Utredningen visar att det finns elever på skolan som inte får någon studiehandledning på modersmålet alls, trots att de har behov av det, eller som inte får studiehandledning på modersmålet i den utsträckning som de behöver. Studiehandledning på modersmålet är en rättighet för en elev som behöver det. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet göra det möjligt för denne att uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett

eller flera ämnen även om eleven inte klarar att följa undervisningen på svenska. Att samtliga elever med rätt till studiehandledning på modersmålet inte fått sitt behov tillgodosett är således en brist. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen inte uppfyller föfattningarnas krav på att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Huvudmannen uppfyller inte heller föfattningarnas krav på att ge studiehandledning på modersmålet i den omfattning som eleverna behöver.

Anmälan till rektor om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Genom dokumentstudier av kunskapsbedömningar från vårterminen 2022, höstterminen 2022 och vårterminen 2023 samt av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det på skolan finns sju namngivna elever som trots extra anpassningar, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, men som inte är anmälda till rektorn för att utredas kring behov av särskilt stöd.

Lärare berättar i intervju att det finns en rutin för hur de skriftligt ska anmäla till rektorn när det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att eleven har stöd i form av extra anpassningar.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte är anmälda till rektorn och utredda för behov av särskilt stöd trots att ett sådant utredningsbehov finns. Om anmälan inte görs och en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att helt, eller under en viss tid, bli utan det särskilda stöd en elev har rätt till.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Älvkarleby kommuns verksamhet vid Rotskärsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet och anmälan till rektor om behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Älvkarleby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Rektorns skyldighet att starta utredning av en elevs behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan har en rutin för anmälan och utredning av elever som bedöms kunna vara i behov av särskilt stöd. Rutinen består i att lärare anmäler till elevhälsoteamet på en skriftlig blankett och ärendet tas upp på elevhälsoteamets möte som sker en gång i veckan. Enligt skolans rutin ska lärare göra en kartläggning efter att de har anmält att en elev är i behov av särskilt stöd, därefter tas beslut om en utredning om särskilt stöd ska göras. Av skriftligt yttrande från huvudmannen till Skolinspektionen framgår att lärarna anmäler till elevhälsoteamet utifrån problematik inom undervisning, social problematik, frånvaro eller annan frågeställning. Elevhälsoteamet utreder ärendet tillsammans med lärare och att det ibland resulterar det i en utredning av behov av särskilt stöd.

Inför tillsynen har Skolinspektionen genom stickprov tagit del av kunskapsresultatet för ett antal elever. Av intervjuer med lärare framgår att åtta av dessa elever är anmälda till rektor för att utredas kring behov av särskilt stöd. Av intervju med representanter från elevhälsan framkommer att en utredning av behov av särskilt stöd har startats för sju av de elever som lärare uppger att de har anmält. Av intervju med lärare framgår att en av de anmälda eleverna, en elev i årskurs 5, anmäldes till rektor för ett år sedan. Eleven fick tillfälligt speciallärostöd i svenska, något som avbröts. En lärare berättar i intervju att det finns en oro att eleven inte kommer nå målen den här terminen. Representanter för elevhälsan uppger att de har kännedom om eleven och att den är anmäld i mars 2023. Representanter för elevhälsan uppger vidare att utredningen har fastnat eftersom elevhälsan inte har fått in kartläggning på eleven från lärare.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Rotskärsskolan brister i förhållande till författningarnas krav avseende utredning av elevers behov av särskilt stöd. Av utredningen framkommer visserligen att skolan har startat utredning för sju av åtta elever som lärare har anmält kan vara i behov av särskilt stöd. Det framkommer dock att så inte skett för samtliga elever. En elev anmälde i mars 2023 och elevhälsoteamet begärde att läraren gjorde en kartläggning av eleven. Någon kartläggning hade dock inte inkommit till elevhälsoteamet vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan i december och därför hade inte utredning om särskilt stöd påbörjats. Rektorn har således inte följt upp ärendet och säkerställt att kartläggningen inkommit så att eleven kunnat få sitt eventuella behov av särskilt stöd utrett. Av skollagen framgår att rektorn, vid en anmälan, skyndsamt ska se till att elevens eventuella behov av särskilt blir utrett. Om utredningen sedan visar att eleven är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Att elever som anmälts till rektorn inte fått sitt eventuella behov av särskilt stöd utrett utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Älvkarleby kommuns verksamhet vid Rotskärsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolans arbete med att starta utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Utredningen visar att skolan har en rutin för arbetet med att utreda särskilt stöd och att rektorn i sju av åtta anmälda elevärenden har startat en utredning om en elevs behov av särskilt stöd. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen

bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Älvkarleby kommun en anmärkning.

Avstående från ingripande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att eleverna i årskurs 4 – 6 har extra studietid 30 minuter på tisdagar och 30 minuter på torsdagar. Årskurs 5 har en extra halvtimme på torsdagar. Rektorn har beslutat att det ska läggas till en timme extra studietid för alla elever så att eleverna får totalt två timmar extra studietid varje vecka. Det är schemalagt till fredagar klockan 12.45 – 13.45. Det nya upplägget påbörjas i januari vid vårterminens start.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Rotskärsskolan vid tiden för tillsynsbesöket brister i förhållande till författningarnas krav avseende extra studietid. Utredningen visar dock att eleverna i årskurs 4 – 6 kommer att erbjudas minst två timmars undervisning i form av extra studietid från vårterminens början.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Älvkarleby kommuns verksamhet vid Rotskärsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att erbjuda eleverna i årskurs 4 – 6 minst två timmar extra studietid i veckan från vårterminens början 2024. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklassen genomfördes under höstterminen 2023. Det framgår vidare att de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 har använts under höstterminen 2023 och kommer att användas under vårterminen 2024. Alla elever har genomfört aktiviteterna i kartläggningsmaterialet och uppgifterna i bedömningsstöden, förutom för en elev som inte har velat delta. Materialen genomförs av lärarna i samråd med speciallärare. Resultaten analyseras av lärare och speciallärare. I de fall eleven uppvisar indikation tas det upp på möte med elevhälsan. Speciallärare arbetar vidare med de elever som har behov av det. Vidare framkommer av intervjuerna att det sker överlämning både från förskoleklass till årskurs 1 och från årskurs 3 till årskurs 4.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppnås i årskurs 1 och 3. Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning samt vid planering av stöd i form av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen).

Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1. Bedömningsstöden ska stödja lärarnas bedömning av elevernas kunskaper (9 kap. 22 b § skolförordningen).

För varje elev i förskoleklass ska läraren använda det kartläggningsmaterial som avses under höstterminen (3 och 5 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:16] om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass).

För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstödet under både höstterminen och vårterminen (3 och 5 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2016:66] om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan).

Syftet med en garanti för tidiga stödinsatser är att den ska garantera att alla elever tidigt får de stödinsatser som de behöver för att uppfylla de kunskapskrav som ska uppfyllas i svenska, svenska som andraspråk och matematik (prop. 2017/18:195, s. 35).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att skolvärden varje dag kontrollerar vilka elever som är närvarande i skolan och kontaktar vårdnadshavare när en elev är frånvarande utan att vara frånvaroanmäld. Kontakten sker samma dag som eleven är frånvarande.

Det framkommer vidare att elevhälsoteamet kopplas in om en elev har upprepad eller längre frånvaro. Det sker då en utredning i samråd med elevens vårdnadshavare. Varje månad går elevhälsoteamet igenom en sammanställning över elevers frånvaro.

Rättslig reglering

En elev i förskoleklassen och grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att elever ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om de bedöms inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att utredningar av behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan och att utredningen avslutas med att rektorn beslutar om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte.

Skolinspektionen har vid besöket granskat fem upprättade åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen innehåller uppgift om huruvida eleven och dess vårdnadshavare getts möjlighet att delta vid utformningen av åtgärdsprogrammet, datum samt ansvarig för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammet, information om hur vårdnadshavaren kan överklaga åtgärdsprogrammet, elevens individuella behov av särskilt stöd samt hur behovet ska tillgodoses samt vem som fattat beslut om åtgärdsprogrammet. Det framgår att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas samt att de får ta del av beslutet skriftligt.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsskript eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper

som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram (28 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att skolpersonalen agerar när det förekommer bråk, konflikter och dylikt. Personalen har vid flera tillfällen under arbetsplatsträff (APT) haft diskussioner om vad som är en kränkning och vad som ska anmälas. Av intervjuerna framkommer inte annat än att skolpersonalen anmäler till rektorn om de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Enligt skolans rutin ska den som först får kännedom om händelsen anmäla, utreda och följa upp händelsen.

Rättslig reglering

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Lgr22 2.1).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och rektorn uppger i intervjuer att det förekommit att elever vid upprepade tillfällen stört ordningen. Skolan har då utrett varför eleven stört ordningen samt vidtagit åtgärder. Exempelvis har en elev fått en resurspersonal. Under utredningen samtalar skolan med elevens föräldrar, skriver handlingsplan samt följer upp och utvärderar insatser.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredare Otto Swedrup.

Utredare Cecilia Winberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Niklas Lundström medverkat.